

SASSOUNIAN'IN TAHLİYE EDİLMESİ KARARI

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2021 / 8

12.03.2021

Türkiye Cumhuriyeti Los Angeles Başkonsolosu Kemal Arıkan 28 Ocak 1982 tarihinde sabah saatlerinde evinin yakınlarında aracıyla trafik ışıklarında durduğu sırada iki teröristin çapraz ateşi ile şehit edilmiştir. Saldırıyı Ermeni Soykırımı Adalet Komandoları (*Justice Commandos of the Armenian Genocide – JCAG*) üstlenmiştir.

Dönemin Los Angeles şehrini ve Kaliforniya Eyaletini hatırlamakta fayda vardır. Saldırıyı üstlenen terör örgütünün, 1890 yılında Kafkasyada bir terör örgütü olarak ortaya çıkan Taşnak Partisi ile bağlantılı olduğunun, Taşnak terör geleneklerini sürdürdüğünün hatırlanması gerekir. ASALA ve JCAG Türk diplomatlarına ve ailelerine karşı en fazla terör eyleminde bulunan örgütlerdir. Peki bu cesareti nereden buldular? Özellikle Kaliforniyada aşırı milliyetçi Ermenilerin bu kadar yaygın ve etkin olmaları 1978 yılında Eyaletin Başsavcılığı koltuğunda George Deukmejian adında Ermeni asıllı bir politikacının bulunmasına kadar geriye gider[1]. Deukmejian, Eyaletteki tüm savcıların ve polis makamlarının bağlı olduğu güçlü bir siyasi figürdür. Cumhuriyetçi olan Deukmejian Kaliforniya Valisi olmak için çaba harcamış, Kaliforniyadaki Taşnak Partisi Adayı olarak seçimlere katılmıştır. Aşırı milliyetçi Ermenilerin yoğunlukta bulunduğu bir dönemde Los Angeles Başkonsolosumuz Kemal Arıkanın evine Ekim 1980de bombalı saldırı düzenlenmiştir. Daha sonra ise benzer saldırılar Türklere ait dernekler ve acentelere de düzenlenmiştir. Kasım 1981de T.C. Washington Büyükelçisi Şükrü Elekdağ da Los Angeles Başkonsolosluğu ziyareti esnasında aşırı milliyetçi Ermeniler tarafından bombalı saldırı düzenlenmiştir. Saldırı sonucu T.C. Başkonsolosluk binası büyük zarar görmüştür[2].

Daha önceki yazılarımızda Kemal Arıkana Ermeni nüfusunun bu kadar yoğun olduğu bir Eyalette görev yapmanın nasıl bir his olduğu sorulduğunda tedbir alınması gerektiğinin altını çizdiğini kaleme almıştık. Böyle koşullarda hatırlara Birleşmiş Milletler Viyana Diplomatik İlişkiler Sözleşmesinin önemi gelmelidir. 1964te yürürlüğe girmiş olan sözleşmenin 29. Maddesi; Diplomatik ajanın şahsi dokunulmazlığı vardır. Hiçbir şekilde tutuklanamaz veya gözaltına alınamaz. Kabul eden devlet diplomatik ajana gereken

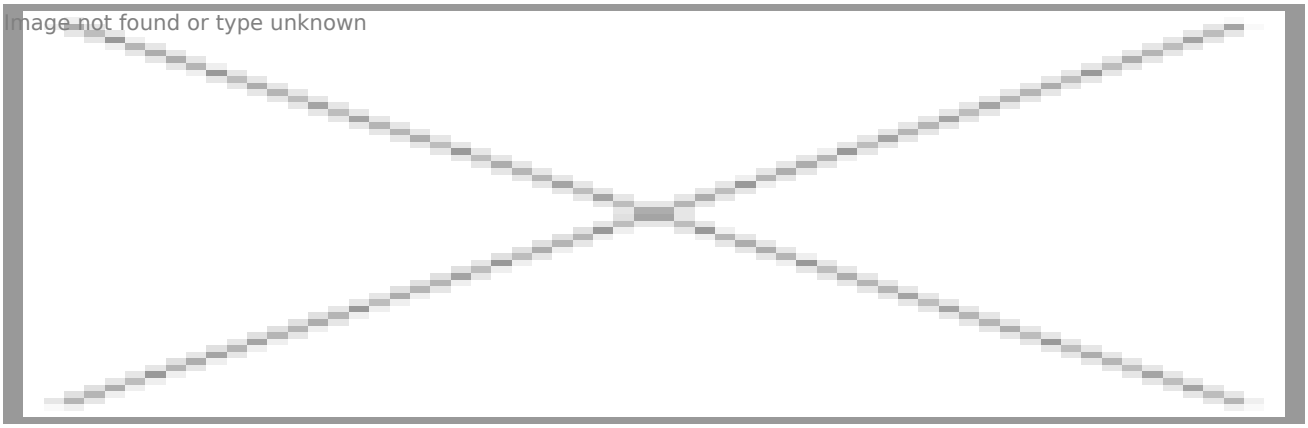
saygıyı gösterecek ve şahsına, özgürlüğüne ve onuruna yönelik herhangi bir saldırıyı önlemek için uygun tüm önlemleri alacaktır.[3] şeklindedir. Bu açık kuralın sağlanmasındaki zafiyet Merhum Başkonsolosumuz Kemal Arıkan ve şehit olan diğer Dışişleri Bakanlığı mensuplarının canlarına mal olmuştur.

Daha önceki yazılarımızda Sassounianın şartlı tahliyesinin Kaliforniya Valisinin onayına bağlı olduğunu belirtmiştik. Sassounian için talep edilen tahliyenin kısa bir geçmişini sunmakta fayda vardır.

2006 yılından beri yedi defa Salıverme Duruşması gündeme gelmiştir. 2006, 2010, 2013 ve 2015 yıllarındaki duruşmalarda tahliye kararı reddedilmiştir. 2017 yılında tahliye kararı çıkmış ama Kaliforniya Valisi Jerry Brown tarafından geri çevrilmiştir. 2018 yılında da yeniden tahliye talebi gündeme gelmiş ve reddedilmiştir. 2019 yılında da tahliye kararı çıkmış ve bu karar 25 Mayıs 2020 tarihinde Kaliforniya Valisi Gavin Newsom tarafından reddedilmiştir. Geçtiğimiz günlerde, 24 Şubat 2021 tarihinde ise Yüksek Mahkeme Vali Newsomın geri çevirme kararını bozmuştur. Bu bağlamda, AVİM tarafından 10 Mart 2021 tarihinde düzenlenen *Turkish American Relations in the American Legal and Political Arenas Part I* başlıklı toplantıya da dikkat çekmekte yarar vardır. Bu toplantıda da terörist Sassounianın neden tahliye edilmemesi gerektiğine ilişkin ABDli avukatlar David Saltzman ve Günay Evinch ayrıntılı bir şekilde görüşlerini paylaşmıştır[4].

Geçtiğimiz Çarşamba günü, 10 Mart 2021de ise derin üzüntü veren bir haber gündeme gelmiştir. Kaliforniya Valisi Gavin Newsomın çalışma ofisi, Amerika Batı Bölgesi Ermeni Ulusal Komitesine, Valinin Hampig Sassounianın şartlı tahliye kararını kabul etmeye karar verdiğini bildirmiştir[5].

Bu gelişme üzerine, Amerika Batı Bölgesi Ermeni Ulusal Komitesi (*The Armenian National Committee of America-Western Region ANCA-WR*) Başkanı Nora Hovsepian, iletişim kanallarını açık tutan, endişelerine kulak veren Vali Newsoma ve ekibine Hampig Sassounianın şartlı tahliyesine izin verecek insani karar için minnettar olduklarını belirtmiştir[6].

ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken ise konuyla ilgili olarak Kaliforniya Eyaletinde hüküm

giymiş katil Harry Sassounian'ın beklenen şartlı tahliye kararı bizi hayal kırıklığına uğratmıştır. Bir diplomata saldırmak sadece bir bireye karşı ağır bir suç değil, diplomasinin kendisine yönelik de bir saldırıdır. demiştir. Ancak ABD yönetimindeki güçlü bir siyasetçinin hayal kırıklığına uğradığını ifade etmesi yeterli değildir. Bu kadar güçlü bir siyasetçinin terörizme yeşil ışık yakan ve hukuku ayaklar altına alan bir karara karşı hayal kırıklığına uğramaktan daha etkili yöntemlere başvurması gerekmektedir. Terörist Sassounianın pişmanlık duymadığını, yine olsa yine yaparım dediği bilindiği halde bu teröristin tahliyesine izin verilmesinin hayal kırıklığından daha büyük bir tepkiyi hak ettiğini düşünüyoruz. Yalnız Türkiye için değil, böyle bir salıverme ABD için de riskli bir durum teşkil etmektedir.

ANCA-WRnin tahliyesine sevindiği Sassounianın kim olduğunun hatırlanması faydalı olacaktır. Merhum Başkonsolos Kemal Arıkanın katili terörist Hampig Sassounian pişmanlık duymayan bir terörist olarak Kaliforniyadaki aşırı milliyetçi Ermeniler tarafından kahraman gibi gösterilmektedir. Hatta bu uzun süreçte Sassounian için yüksek meblağların bağış olarak toplanması için Taşnak Partisi tarafından yönlendirilen bir fon bile kurulmuştur[7].

Mahkumiyetinin ilk yıllarında ise Ermeni Gençlik Federasyonu (*Armenian Youth Federation* – *AYF*)Füyesi yaşları 8 – 15 arasında değişen Ermeni çocukların yazdıkları hayranlık dolu mektuplar yayınlanmıştır.

1996 yılında Amerikadaki Ermeni gazetelerinde Letters to Hampig başlığı ile yer almaktadır. Sassouniana Amerikada bulunan Ermeni çocuklardan gelen mesajlar *The Armenian Weekly* gazetesinde yayınlanmıştır[8]. Yaşları sekiz ve on beş arasında değişen çocukların Sassouniana duydukları hayranlığı kaleme aldığı mektuplarda bütün çocukların AYF üyesi olduklarını ifade ettikleri görülmektedir[9]. Sassounian ve AYF üyesi çocuklar arasında köprü vazifesi gören AYF, Sassounianın çağrısını paylaşmıştır. Sassounian çağrısında masum olduğunu, finansal ve psikolojik destek verenlere teşekkür ettiğini belirtmiştir. Çağrıdaki can alıcı kısım sondadır. AYFye üye çocuklara Ermeni iddialarını savunmaları için yapacakları tüm fedakarlıklarının değeceği, mücadeleye devam etmeleri gerektiği mesajını vermiştir. Sassounianın bu mesajında gençler için terörü kutsal ve cazip gösterdiği açıktır.

Sassounianın tahliyesi yeni ve tehlikeli bir sürecin başlangıcı olacaktır. Sassounianın Taşnak Partisi ve Diasporanın öne sürdüğü bir terörist olduğunun unutulmaması gerekir. Mesele tek başına Sassounian olarak ele alınmamalıdır. Mücadele edilmesi gereken daha büyük bir sorundur. Özellikle Karabağ Savaşından sonra ASALA'nın tekrar sahneye çıktığı ve basında tehditkar bildiriler yayınlamaya başladığı bir dönemde ABDnin Ermeni terörüne hoşgörülü davrandığı izlenimine verileceği böyle bir karar sonucu ABD Ermeni terör eylemlerinin ortak sorumluluğunu da paylaşmak zorunda kalacaktır.

*Fotoğraf: *https://www.ataa.org/press-releases/california-governor-newsom-denies-parole-for-sassounian*

[1] Şimşir, Bilal. Şehit Diplomatlarımız, Bilgi Yayınevi, Ankara, s. 463.

[2] A.g.e. s. 464.

[3] "Vienna Convention on Diplomatic Relations, *mfa.gov.tr,* http://www.mfa.gov.tr/data/Kutuphane/yayinlar/mensuplar/Immunities_and_privileges_booklet.pdf

[4] Turkish American Relations in the American Legal and Political Arenas Part I, 10 Mart 2021, https://www.youtube.com/watch?v=sXx0XZDfJvU

[5] Hampig Sassounian to be Granted Parole, A*sbarez*, 11 Mart 2021, https://asbarez.com/201036/hampig-sassounian-to-be-granted-parole/

[6] Hampig Sassounian to be Granted Parole

[7] Hazel Çağan Elbir, SASSOUNİANIN ŞARTLI TAHLİYE TALEBİ TEKRAR REDDEDİLDİ, *avim.org.tr*, 29 Mayıs 2020, https://avim.org.tr/tr/Analiz/SASSOUNIAN-IN-SARTLI-TAHLIYE-TALEBI-TEKRAR-REDDEDILDI

[8] AYF, ARFnin alt bir kuruluşudur.

[9] Garo Adanalian, Letters to Hampig, *The Armenian Weekly*, 30 Kasım 1996.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "SASSOUNIAN'IN TAHLİYE EDİLMESİ KARARI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2021 / 8. Mart 12. Erişim Kasım 04, 2026. https://www.avim.org.tr/tr/Analiz/SASSOUNIAN-IN-TAHLIYE-EDILMESI-KARARI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır